

Anonimizirana različica

Prevod

C-54/23 – 1

Zadeva C-54/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

3. februar 2023

Predložitveno sodišče:

Bundesgerichtshof (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

10. januar 2023

Tožeča stranka:

WY

Tožena stranka:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF (ZVEZNO VRHOVNO SODIŠČE, NEMČIJA)

SKLEP

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno):

10. januar 2023

[...] (ni prevedeno)

v sporu

WY, [...] (ni prevedeno) Düsseldorf,

tožeča stranka in vlagateljica revizije,

[...] (ni prevedeno)

proti

1. Laudamotion GmbH, [...] (ni prevedeno) Schwechat (Avstrija),
tožena stranka in nasprotna stranka v revizijskem postopku,
2. Ryanair DAC, [...] (ni prevedeno) Dublin (Irska),

tožena stranka

[...] (ni prevedeno)

Deseti civilni senat pri Bundesgerichtshof (BGH, zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) je po obravnavi z dne 10. januarja 2023 [...] (ni prevedeno)

sklenil:

Postopek se prekine.

Sodišču Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) se na podlagi člena 267 PDEU zaradi razlage Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10) predložita ti vprašanji:

1. Ali je pravica do odškodnine zaradi najmanj triurne zamude leta v skladu s členi 5, 6 in 7 Uredbe na splošno izključena, če potnik v primeru grozeče velike zamude uporabi nadomestni let, ki ga rezervira sam, in tako prispe v končni namembni kraj z manj kot triurno zamudo, ali pa je v tem primeru vsekakor mogoče uveljavljati pravico do odškodnine, če že pred časom, ko mora biti potnik najpozneje navzoč pri prijavi na let, obstajajo zadosti zanesljivi indici, da bo zamuda v končni namembni kraj znašala vsaj tri ure?
2. V primeru, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti v slednjem smislu: ali pravica do odškodnine zaradi najmanj triurne zamude letala v skladu s členi 5, 6 in 7 Uredbe v navedenem primeru predpostavlja, da je potnik v skladu s členom 3(2)(a) Uredbe pravočasno navzoč pri prijavi na let?

Obrazložitev:

1. I.Tožeča stranka je proti prvi toženi stranki vložila odškodninsko tožbo na podlagi Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini,

2

poglavje 7, zvezek 8, str. 10; v nadaljevanju: Uredba o pravicah letalskih potnikov).

- 2 Tožeča stranka je pri drugi toženi stranki rezervirala povratni let med Düsseldorfom (Nemčija) in Palma de Mallorca (Španija). Prva tožena stranka je bila dejanski letalski prevoznik. Odhodni let je bil načrtovan za 31. oktober 2019. Odhod je bil odložen za šest ur. Toženi stranki tožeči stranki nista ponudili zgodnejšega nadomestnega leta. Tožeča stranka je zaradi sestanka v namembnem kraju sama rezervirala nadomestni let in v Palma prispela z manj kot triurno zamudo.
- 3 Tožeča stranka je trdila, da je bila pravočasno navzoča pri prijavi na let in da jo je prva tožena stranka tam obvestila o zamudi.
- 4 Tožeča stranka je proti prvi toženi stranki vložila odškodninsko tožbo v višini 250 EUR in zahtevala povračilo izvensodnih stroškov odvetnika, proti drugi toženi stranki pa je s stopenjsko tožbo zahtevala informacije o znesku neobračunanih davkov in plačilo zneska, ki izhaja iz teh informacij. Amtsgericht (okrajno sodišče) je z delno sodbo drugi toženi stranki naložilo, da zagotovi informacije, in zavrnilo tožbo zoper prvo toženo stranko.
- 5 Pritožbeno sodišče je zavrnilo pritožbo tožeče stranke zoper delno zavrnitev tožbe. Tožeča stranka z revizijo, ki jo je pritožbeno sodišče dopustilo, dalje uveljavlja svoj zahtevek na prvi stopnji zoper prvo toženo stranko. Slednja nasprotuje pritožbi.
- 6 II. Pritožbeno sodišče je odločilo, da prva tožena stranka ni dolžna plačati odškodnine v skladu s členom 5(1)(c) in členom 7(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, čeprav je imel let, ki ga je opravila, ob prihodu več kot triurno zamudo. Tožeča stranka naj se namreč ne bi vkrcala na letalo na tem letu in naj bi v končni namembni kraj prispela z manj kot triurno zamudo. Dejstvo, da si je tožeča stranka sama uredila nadomestni let, naj bi bilo nepomembno. Tožeča stranka naj prav tako ne bi bila v manj ugodnem položaju, kot če bi vzela let, ki ga je opravila prva tožena stranka. Pod pogoji, določenimi v členu 280(1), členu 281(1) in (3) ter členu 281 BGB (civilni zakonik), naj bi imela pravico do povračila stroškov nadomestnega prevoza, ki ga je rezervirala sama.
- 7 III. Odločitev o reviziji je odvisna od razlage člena 3(2), člena 5(1)(c) in člena 7(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov.
- 8 1. V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije ima potnik v členu 5(1)(c) v povezavi s členom 7(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov določeno pravico do odškodnine, če ob prihodu na svoj končni namembni kraj utрпи časovno izgubo treh ur ali več (glej sodbi Sodišča Evropske unije z dne 19. novembra 2009, C-402/07 in C-432/07, [...] (ni prevedeno) točki 61 in 69 – Sturgeon; sodbo Sodišča Evropske unije z dne 23. oktobra 2012, C-581/10 in C-629/10, [...] (ni prevedeno)

točka 37 – Nelson; sklep Sodišča Evropske unije z dne 12. novembra 2020, C-367/20, [...] (ni prevedeno) točka 27 – KLM).

- 9 2. S tega stališča veliko govori v prid razumevanju, da plačila odškodnine ni mogoče zahtevati, če potnik v primeru grozeče velike zamude uporabi nadomestni let, ki ga je rezerviral sam, in tako prispe v končni namembni kraj z manj kot triurno zamudo.
- 10 (a) V skladu s sodno prakso Sodišča potniki, ki zahtevajo plačilo odškodnine zaradi velike zamude, načeloma niso dolžni z vstopnim kuponom dokazati, da so bili navzoči pri prijavi na zadevni let; vendar se lahko uporabi drugačno pravilo, če se dokaže, da ti potniki niso potovali na zadevnem letu z zamudo (sodba Sodišča Evropske unije z dne 24. oktobra 2019, C-756/18, [...] (ni prevedeno) točki 33 in 34 – easyJet).
- 11 To verjetno temelji na predpostavki, da imajo pravico do odškodnine zaradi velike zamude načeloma le potniki, ki so uporabili zadevni let in dejansko prispeli v končni namembni kraj z najmanj triurno zamudo.
- 12 (b) Ta predpostavka je v skladu z osnovnimi premisleki, iz katerih Sodišče v primeru velike zamude pri prihodu izpeljuje obveznost plačila odškodnine, ki ni izrecno določena v Uredbi.
- 13 Sodišče to pravno posledico utemeljuje zlasti z načelom enakega obravnavanja v pravu Unije, v skladu s katerim se podobnih dejanskih stanj ne obravnava različno, različnih dejanskih stanj pa ne enako, če taka obravnava ni objektivno upravičena. Pri tem je zanj odločilna okoliščina ta, da so potniki letov z veliko zamudo ob prihodu in potniki odpovedanih letov glede odškodnine, ki jo določa Uredba, v podobnem položaju, saj so deležni primerljivih nevšečnosti, in sicer izgube časa najmanj treh ur v primerjavi s prvotnim načrtovanjem njihovega leta (sodba Sodišča Evropske unije z dne 19. novembra 2009, C-402/07 in C-432/07, [...] (ni prevedeno) točka 50 in naslednje – Sturgeon; sodba Sodišča Evropske unije z dne 23. oktobra 2012, C-581/10 in C-629/10 [...] (ni prevedeno) – Nelson).
- 14 Z dejstvi, ki zahtevajo enako obravnavanje, je torej načeloma predpostavljeno, da so zadevni potniki dejansko prispeli v končni namembni kraj z najmanj triurno zamudo. Iz tega je mogoče sklepati, da za priznanje pravice do odškodnine ne zadošča, če bi potnik v hipotetičnem vzročnem poteku moral sprejeti tako zamudo.
- 15 (c) V tem izhodiščnem položaju okoliščina, da letalski prevoznik ni izpolnil svoje obveznosti, da ponudi nadomestni let, s katerim bi se bilo mogoče izogniti zamudi, ne bi smela privedi do drugačne presoje.
- 16 (aa) Vendar je v skladu s sodno prakso Sodišča eden od ukrepov, ki se od letalskega prevoznika zahteva v primeru zamude ali odpovedi, da potniku ponudi

možnost neposredne ali posredne spremembe poti na let, ki ga opravi zadevni letalski prevoznik ali drug letalski prevoznik, in ki prileti z manjšo zamudo kot naslednji let, ki ga opravi zadevni letalski prevoznik, razen če bi izvedba take spremembe poti za navedenega letalskega prevoznika pomenila nevzdržno žrtev glede na zmogljivosti njegovega podjetja v upoštevnem trenutku (sodba Sodišča Evropske unije z dne 11. junija 2020, C-74/19, [...] (ni prevedeno) točka 61 – LE/TAP; sodba BGH z dne 6. aprila 2021, XZR 11/20, [...] (ni prevedeno) točka 41).

- 17 Kršitev te obveznosti pa ne zagotavlja pravice do odškodnine v skladu s členom 7(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov. Res je, da je njen cilj preprečiti odpoved ali zamudo, če je to mogoče. Vendar v skladu z Uredbo pravica do odškodnine obstaja le v primeru najmanj triurne izgube časa.
- 18 (bb) Pravice do odškodnine naj v takih primerih ne bi bilo mogoče izpeljati iz načela enakega obravnavanja zgolj na podlagi dejstva, da lahko kršitev obveznosti spremembe rezervacije na drug let povzroči tudi nevšečnosti za potnike.
- 19 Člen 7(1) Uredbe ne določa plačila odškodnine za vsako vrsto nevšečnosti, ampak le za primer, za katerega je značilna izguba časa najmanj treh ur. Tega pravila z načelom enakega obravnavanja ni mogoče prenesti na primere, v katerih taka izguba časa ni nastala.
- 20 V skladu s tem je Sodišče odločilo, da čeprav sprememba rezervacije (prvega) delnega leta za zadevnega potnika predstavlja nevšečnost, je v nobenem primeru ni mogoče šteti za „veliko“ v smislu Uredbe, če potnik kljub temu doseže končni namembni kraj z rezerviranim drugim delnim letom z manj kot triurno zamudo (sodba Sodišča Evropske unije z dne 30. aprila 2020, C-191/19, [...] (ni prevedeno) točka 32 – Air Nostrum).
- 21 3. Drugačna presoja pa bi lahko bila potrebna vsaj v primerih, v katerih že pred časom, ko mora biti potnik najpozneje navzoč pri prijavi na let, obstajajo zadosti zanesljivi indici, da bo zamuda v končni namembni kraj znašala vsaj tri ure.
- 22 V primeru odpovedi v skladu s členom 5(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov pravica do odškodnine obstaja že, če potniku ni ponujena sprememba poti z izgubo časa, krajšo od treh ur.
- 23 Če so ti pogoji izpolnjeni, načeloma ni pomembno, ali je potnik dejansko začel načrtovano potovanje in kdaj prispe v končni namembni kraj. V tem primeru potniku tudi ni treba biti pravočasno navzoč pri prijavi na let. Če je gotovo, da je let odpovedan, bi bila taka zahteva tako ali tako nesmiselna.
- 24 Kot je predložitveni senat že navedel v drugem kontekstu (sklep BGH z dne 3. maja 2022, X ZR 122/21, točka 16), bi lahko prišlo do primerljivega dejanskega stanja, če bi že pred časom, ko mora biti potnik najpozneje navzoč pri prijavi na

let, obstajali zadosti zanesljivi indici, da se let v končni namembni kraj lahko izvede le z več kot triurno zamudo. V tem primeru bi lahko bila zahteva, da mora biti potnik kljub temu pravočasno navzoč pri prijavi na let, nesmiselna, tako kot v primeru odpovedi.

- 25 Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da pravica do odškodnine v tem primeru, tako kot v primeru odpovedi, ni odvisna od tega, ali je potnik začel načrtovano potovanje in kdaj je prispel v končni namembni kraj.
- 26 4. V sporu je revizija tožeče stranke neutemeljena, v kolikor je pravica do odškodnine na splošno izključena, če je potnik v končni namembni kraj prispel z manj kot triurno zamudo.
- 27 5. Če pa je, nasprotno, uveljavljanje pravice možno, v kolikor že pred časom, ko mora biti potnik najpozneje navzoč pri prijavi na let, obstajajo zadosti zanesljivi indici za veliko zamudo, se postavlja novo vprašanje, ali v tem primeru pravica do odškodnine predpostavlja, da mora biti potnik kljub temu pravočasno navzoč pri prijavi na let, da bi letalskemu prevozniku omogočil spremembo rezervacije.
- 28 Predložitveni senat je to vprašanje že predložil Sodišču v predhodno odločanje v drugi zadevi. Glede na zgornjo predpostavko je upoštevno tudi v tem sporu.
- 29 Sodišča nižjih stopenj do zdaj niso podala nobenih ugotovitev o tem, ali je bila tožeča stranka, kot trdi sama, pravočasno navzoča pri prijavi na let. Če to ni potrebno za nastanek pravice do odškodnine, lahko predložitveni senat dokončno odloči o vsebini zadeve. V nasprotnem primeru bi bilo treba zadevo vrniti pritožbenemu sodišču v ponovno odločanje, da bi dodatno pojasnilo dejstva primera.

[...] (ni prevedeno)